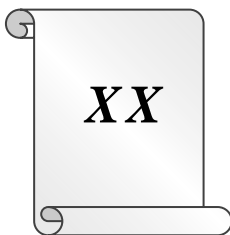

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НУФВСУ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КПІ»
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Матеріали XX Міжнародної науково-методичної конференції
12-13 червня 2025 р.

Київ

2025

УДК 796.035:378-057.87(063)

ББК Ч51431

Фізичне виховання в контексті сучасної освіти: Матеріали XX Міжнародної науково-методичної конференції. За заг. ред. І. І. Вржесневського. Київ : ННОІ НУФВСУ, 2025. 95 с.

Затверджено до друку Вченою радою ННОІ НУФВСУ (протокол № 13 від 1 липня 2025 р.)

Містить матеріали щодо організації і методики викладання фізичного виховання у ЗВО в умовах трансформації інформаційного суспільства. Розглянуті актуальні питання розвитку рухових якостей студентів в умовах навчальних і позанавчальних занять; втілення інноваційних фітнес-технологій у процес навчання, актуальні питання патріотичного виховання студентів, перспективи та проблеми Олімпійської освіти в непрофільних ЗВО, питання організації занять зі студентами спеціальних медичних груп та висвітлює проблеми непрофільної фізкультурної освіти студентів.

У конференції брали участь представники Іспанії, Казахстану, Китаю, Німеччини, Тунісу, Хорватії, України.

Голова організаційного комітету: Булатова М. М.

Співголова організаційного комітету: Вржесневський І. І.

Організаційний комітет:

Вржесневська Г. І., Захарчук І. Р., Радченко Л. О., Тигов О. О.

Редакційно-підготовча група:

Вржесневська Г. І., Гарнусова В. В., Радченко Л. О., Семененко В. П., Хімич І. Ю.

формуванню більш тісного емоційного зв'язку. Взаємодія через коментарі, лайки і репости допомагає залучити молодь до активної участі в спортивному житті. Таким чином, сучасні технології і соціальні медіа мають значний вплив на спосіб, яким молодь взаємодіє з олімпійським спортом.

Соціальні медіа активно просувають нові фітнес-тренди, що впливає на вибір молоді. Хоча командні види спорту не втрачають своєї значимості, зміни в уподобаннях вказують на необхідність адаптації підходів до популяризації олімпійських видів спорту. Для залучення молоді важливо інтегрувати нові формати і пропозиції, які відповідають сучасним трендам. Отже, зміни у способі життя молоді суттєво впливають на їхній інтерес до олімпійського спорту, створюючи нові можливості та виклики для його популяризації [2].

Висновок. Попри значний вплив і міжнародне визнання, рівень зацікавленості молоді до олімпійського спорту зазнає змін. Сучасні тенденції демонструють як позитивні, так і негативні аспекти цього явища, відображаючи вплив технологічних, соціальних і культурних змін на молоде покоління. Аналіз сучасних тенденцій показує, що молодь стає все більш залученою до спортивних активностей через новітні технології і соціальні медіа, які забезпечують безпосередній доступ до спортивних подій та їхніх героїв.

Список літератури

1. Кумпанський О. Стан спорту в сучасних реаліях Проблеми та перспективи олімпійського руху в XXI столітті: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне, 2022. С. 18-21.

2. Орен Д. Л. Формування здорового способу життя студентів. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 14, 2009. С. 156-161.

3. Таран Л. М. Чинники, що впливають на розвиток міжнародного олімпійського руху Фізична культура, спорт та здоров'я XVII Міжнародна науково-практична конференція, 2017, с.331-337.

4. Тихонова Н. Вплив засобів самової інформації на формування у дітей та молоді інтересу до занять фізичною культурою і спортом, Спортивна наука України, 2014. №2 (60). Р. 15-20. 2014. №2 (60). С. 15-20.

5. M. Bulatova, K. Uzhvenko, L. Duchnova, L. Radchenko, I. Krol, A. Ulan, A. D'omina, O. Borysova, L. Denysova, Shi Shengying. Sustainable development and the Olympic Movement. JPES, 2020. Art № 57. P. 403-407.

Улан А., Сергієнко В.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРАВЦІВ ЛІНІЇ ЗАХИСТУ У ФУТБОЛІ

Актуальність дослідження. Вміла організація атакуючих і оборонних дій команди досягається чітким розподілом функцій між окремими футболістами і групами гравців [1]. У сучасному футболі гравці

діляться за функціональними обов'язками на воротарів, гравців лінії захисту, гравців середньої лінії і гравців лінії нападу [2]. Незважаючи на свою спеціалізацію, кожен гравець повинен вміло виконувати всі технічні прийоми і грамотно діяти в атаці і обороні в залежності від ігрової ситуації. Якісна розстановка спортсменів на ігрових позиціях приносить максимальну результативність матчів, за рахунок повного розкриття переваг. Всього існує 11 футбольних амплуа, 10 з яких вважаються польовими гравцями і воротар. У футболі воротар - це постійна роль, інші ж гравці частково мають бути універсальними для зміни позиції в футболі в необхідний для того момент.

Мета дослідження – вивчити особливості ведення гри гравцями лінії захисту у футболі.

Методи дослідження: аналіз спеціальної літератури та матеріалів мережі Інтернет, педагогічне спостереження.

Результати дослідження. Педагогічні спостереження за змагальною діяльністю кваліфікованих футболістів дозволили прийти до висновку, що виконання техніко-тактичних дій обумовлено функціональними обов'язками гравців. Кожен з польових гравців в залежності від його амплуа взаємодіє з футболістами інших амплуа відповідно до тактичної побудови гри. В сучасному футболі розрізняють такі ігрові амплуа: воротар, крайній захисник, центральний захисник, крайній півзахисник, опорний півзахисник, центральний півзахисник (інсайт), нападник. Кожна тактична система передбачає певну кількість гравців в лінії захисту, півзахисту та нападу. В останні роки як серед клубних, так і збірних команд найбільш часто використовується тактична система 1–4–2–3–1: воротар – чотири захисники, два опорних півзахисники, три півзахисники (два крайніх, так звані «вінгери» і один центральний, один нападник [1].

Серед гравців оборони окремі футболісти також виконують різні функціональні обов'язки. Крайні захисники повинні поєднувати надійну гру в обороні з активними атакуючими діями по флангах. Захищаючись, футболісти даного амплуа повинні володіти навичками персональної опіки суперника, вміло діяти при зонному методі оборони, системі гри «в лінію» [3]. В атаці крайні захисники зобов'язані вміло відкриватися у випадках, коли м'ячем оволодів воротар або партнер по команді. Отримавши м'яч, вони повинні або просуватися з ним вперед або своєчасно і точно передати його партнерам. У функції крайніх захисників входить несподіване підключення до активних наступальних дій на фланзі і взаємозамінність з іншими гравцями [3].

Крайні захисники, як правило, кремезні, атлетичні, середнього зросту, володіють високою стартовою швидкістю і хорошим стрибком. Швидкісні якості доповнюються швидкою реакцією, акробатичною спритністю. Швидкісна витривалість дозволяє захиснику вирішувати такі

завдання, як швидкі вибухові переміщення в обороні, миттєві підключення до атаки, швидке повернення в оборону після того, як він зіграв свою роль в атаці. Зібраність і увагу гарантують захиснику своєчасну реакцію на несподівані дії суперників [2].

Центральні захисники - ключові гравці лінії оборони, так як діють на центральному, найбільш небезпечному для взяття воріт просторі. Гравці цього амплу повинні володіти високим зростом і володіти відмінною стрибучістю для успішного ведення єдиноборства у повітрі. У разі відповідної побудови гри передній центральний захисник зобов'язаний поєднувати персональну гру за завданням з діями в зоні, володіти хорошими навичками страхівки партнерів. Оволодівши м'ячем, передній центральний захисник швидко просувається вперед, підключаючись до атаки, або виконує передачу партнерам. В окремих епізодах він підтримує атаку «на другому поверсі» і при можливості використовує удар по воротах. Задній центральний захисник зобов'язаний тонко розуміти тактичну обстановку, «читати» можливі тактичні ходи суперника і правильно займати позицію в обороні для оволодіння м'ячем і підстраховки партнерів. Його головні завдання - координація всіх дій обороняються і гра в зоні, взаємодія з воротарем і партнерами, організація положення «поза грою». При переході до нападу задній центральний захисник відкривається для отримання м'яча від воротаря або партнерів, а потім точними і різноманітними передачами продовжує розвиток атаки. Епізодично він сам підключається до нападу, прагнучи максимально використовувати відносну свободу для створення гострих положень, а часом завершує атаку ударом з дальньої або середньої дистанції. Функції захисників розвиваються в бік універсалізації та зближення їх дій з діями гравців середньої лінії.

Висновок. Таким чином, аналіз змагальної діяльності кваліфікованих футболістів свідчить про важливу роль функціонального розподілу обов'язків серед гравців, зокрема в обороні. Крайні та центральні захисники виконують специфічні завдання як в обороні, так і в атаці, що вимагає від них високої технічної, фізичної та тактичної підготовки. Універсалізація ролей та активна участь захисників у побудові атак свідчить про динамічну еволюцію сучасного футболу.

Список літератури

1. Лисенчук Г. А. Теоретико-методичні основи управління підготовкою футболістів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24. 00. 01 „Олімпійський та професійний спорт” / Г. А. Лисенчук. – К., – 2004. – 48 с.

2. Сиваш І, Залойло В, Крись О, Довгий О, Балковий І. Морфологічні особливості юних футболістів при виборі спеціалізації. Тенденції та перспективи науки і освіти в умовах глобалізації. Матеріали 37-ї міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 2018;37:266-9.

3. Улан А. М., Кос Р. С., Бугера Д. О. Характерні особливості змагальної діяльності кваліфікованих футболістів з урахуванням їх генетичної схильності. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наук. пр. / за ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – Вип. 8 (168) 23. – С. 153-157.

Фотинюк В.Г.

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЗВО

Ціннісне ставлення до здоров'я постає як міра освоєння особистістю цінностей фізичної культури та цінностей здоров'я, при цьому фізична культура постає як найголовніший фактор, що поєднує оздоровчий та освітній процеси.

Ціннісне ставлення до здоров'я необхідно розглядати як системну та динамічну освіту особистості, обумовлену певним рівнем розвитку спеціальних знань з фізичної культури, соціально-духовних цінностей, набутих у результаті освіти, виховання та самовиховання.

Мабуть, це є наслідком того, що людина схильна ототожнювати здоров'я з абстрактною середньостатистичною нормою, яка йому нав'язана та не наповнена особистісним змістом. Здоров'я походить від вершини індивідуальної ціннісної ієрархії і стає самоціллю тоді, коли відчувається загальна недостатність внутрішньоособистісних ресурсів щодо його підтримки.

Ці положення знайшли своє підтвердження у матеріалах нашого дослідження. Систематичне відстеження ціннісних орієнтацій та ціннісного ставлення до здоров'я підростаючого покоління, виявлення місця здоров'я в ієрархічній системі цінностей дозволяє встановити рівень поінформованості студентів ЗВО у галузі ведення здорового способу життя, обґрунтувати нові підходи та механізми формування здорового способу життя.

У ході проведення дослідження у 2024–2025 роках на базі Державного університету «Київський авіаційний інститут», при опитуванні 116 студентів першого курсу для виявлення суб'єктивної думки щодо оцінки стану власного здоров'я було встановлено, що на запитання «Як ви оцінюєте стан власного здоров'я?» 17,0% – респондентів оцінили як поганий, 29% – задовільний, 48% – хороший, важко дати відповідь – 6,0%. Слід також враховувати гендерні особливості щодо здорового способу життя, фізичної культури, зміцнення та збереження здоров'я: уважніше до власного здоров'я ставляться дівчата, тим часом оцінюють себе як здоровими більше юнаки, ніж дівчата.

Відзначається суперечливість у поглядах респондентів на необхідність дбати про своє здоров'я, володіти знаннями про методи і прийоми оздоровлення. Це говорить не тільки про пасивне, споживачке